

**Vorbereiding
op de basisschool**

2022 / 2023

Openbare basisschool

**Bohemien
Kijkduin**

Voorwoord

Beste ouders/verzorgers,

Nog even en het is zover, dan begint uw kind met het basisonderwijs. Dat is een belangrijke periode die de basis legt voor de verdere ontwikkeling van uw kind. In dit boekje willen we u tips en informatie geven die belangrijk zijn voor het succesvol starten en vervolgen van het basisonderwijs.

Wij hopen dat u dit met interesse en plezier zult lezen zodat u zich samen met uw kind snel 'thuis' voelt op basisschool Bohemen/Kijkduin.

Een fijne schooltijd toegewenst!

Het team.

Een dag uit het kleuterleven

Uw kleuter gaat vanaf 4 jaar naar school en speelt daar de hele dag. Ondertussen wordt er ontzettend veel geleerd. Want spelen is leren en leren is spelen. Maar hoe werkt dat nu precies in de kleuterklas?

Kring

Elke dag begint de kring met een aantal vaste rituelen, zo beginnen wij met het doornemen van de absentes. Wij bekijken welke dag het is, waarbij de begrippen vandaag, gisteren, eergisteren, morgen en overmorgen aan bod komen en bespreken wij wat wij allemaal deze dag gaan doen. Tevens wordt ons dagritme visueel gemaakt d.m.v. dagritmekaarten, zie onderstaande foto:

Na het bespreken van de dag geven wij een les uit onze methode. De les kan een taal-, reken-, muziek- of bewegings-activiteit zijn. Deze activiteiten sluiten aan op de SLO (Stichting Leerplan Ontwikkeling) doelen. Deze doelen vormen, samen met de referentieniveaus voor taal en rekenen, de wettelijke kaders voor de kern van de onderwijsinhoud van het primair onderwijs. De activiteiten die tijdens de kring gedaan c.q. gegeven worden passen bij de leeftijd en belevingswereld van kleuters.

Bij kleuters wordt er bovendien thematisch gewerkt en sluiten de activiteiten aan op de thema's.

De kring is het belangrijkste instructiemoment.

De speel/werkles

Elke ochtend staat er een speel/werkles op het programma. Tijdens een speel/werkles wordt er gewerkt aan de reken, taal en motoriek doelen.

- De kinderen kiezen een activiteit van het keuzebord. Hierop staan de kasten, met daarin de verschillende ontwikkelingsmaterialen en de hoeken.
- Tijdens de speel/werkles kan er in rijke hoeken gespeeld worden, waar tegelijkertijd gewerkt aan de hierboven beschreven doelen.
- Tijdens de speel/werkles wordt de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerlingen bevorderd.
- Tijdens de speel/werkles begeleidt de leerkracht en coacht de kinderen. Zij observeert wat de kinderen al kunnen en helpt hen volgende stappen te nemen in hun ontwikkeling.

In de klas werken de kinderen aan de hand van een keuzebord. Vaak kunnen de kinderen zelf activiteiten kiezen, maar soms worden er ook gerichte opdrachten gegeven aan kinderen individueel of aan een groepje. Hierbij wordt er gebruik gemaakt van verschillende ontwikkelingsmaterialen.

Mogelijkheden voor de speel/werkles:

- het spelen met materiaal ter ontwikkeling van de fantasie en sociale vorming (water- of zandtafel, poppenhoek, poppenhuis);
- het spelen met bouw- en constructiemateriaal (blokkenhoek, blokkentafel, lego, enz.);
- het werken met expressiemateriaal (verf, klei, krijt, potlood, ecoline, lijm, papier, enz.);
- Het werken met motorisch materiaal (zand, water enz.); het werken met materiaal ten behoeve van de cognitieve ontwikkeling (lotto's, puzzels, domino, kralen, mozaïek, tangram enz.)

Het buitenspelen

Wij spelen 2 keer per dag ongeveer 3 kwartier buiten.

De leerkrachten zitten op een kruk om het overzicht te houden en de kinderen in hun spel te observeren. Tevens is dit een centrale plek, waar kinderen de leerkrachten altijd kunnen vinden. Tijdens het buitenspel wordt er soms een activiteit gegeven of kunnen de kinderen vrij spelen.

Nieuwsbrief

Elke week ontvangt u van de leerkracht een nieuwsbrief (digitaal) met hierin informatie waar er desbetreffende week aan is gewerkt en wordt er vooruit gekeken naar de activiteiten/bijzonderheden van de daaropvolgende week.

Hoe leren jonge kinderen?

Kleuters leren in groep 1 en 2 al heel veel. Tellen, benoemen van getallen tot 20, even en oneven getallen, vergelijken en bewerken van getallen, rijmen, benoemen van klanken, het samenvatten van een verhaal. Belangrijk, maar het spel moet wel een grote plaats in blijven nemen in het kleuteronderwijs. Want juist door spel is veel te leren! Jonge kinderen leren door te ontdekken, oefenen en imiteren. Spel is het begin van leren. Volwassenen dienen hiervoor het goede voorbeeld te geven. Met imiteren wordt de basis gelegd voor waarden en normen.

Verschillende ontwikkelingspsychologen zijn er van overtuigd dat spelen voor jonge kinderen de beste manier is om hogere mentale functies te ontwikkelen. Ze benadrukken hoe heilzaam het spel is voor de ontwikkeling van een gezonde psychische persoonlijkheid. Kinderen spelen omdat ze daartoe een aangeboren behoefte hebben. Een gezond kind speelt!

Een spelend kind heeft plezier in het spelen, het speelt zolang hij/zij er zin in heeft. Het spel heeft vooral waarde voor de emotionele ontwikkeling (gevoelens uiten en verwerken), sociale ontwikkeling (afstemmen van gedrag, sociale cognitie) en intellectuele ontwikkeling (toename voorstellingsvermogen en taalontwikkeling).

1. De waarde van het spel voor de emotionele ontwikkeling

In het spel kunnen jonge kinderen hun gevoelens 'uitspelen', zoals volwassenen hun gevoelens uitpraten. Al spelend komt hun binnenste naar buiten. Als een jong kind over zijn problemen speelt, verdwijnen ze niet, maar het kind kan er wel beter mee omgaan.

2. De waarde van het spel voor de sociale ontwikkeling

Op school leren jonge kinderen onderhandelen, reageren op anderen, eerlijk delen, elkaar te imiteren, vrienden te maken enzovoort. Het spelen is voor kinderen een manier om de sociale werkelijkheid te verkennen en te representeren: ze spelen over de baby die geboren wordt en over de winkel waar je boodschappen kan doen. Ze leren op een speelse manier omgaan met

de regels in het sociale verkeer. In het spel nemen kinderen deel aan sociaal-culturele activiteiten waarin niet alleen eigen belang of individuele prestaties tellen. Ze leren rekening te houden met anderen en te anticiperen op reacties van andere kinderen.

3. De waarde van het spel voor de intellectuele ontwikkeling

In het spel maken kinderen eigen plannen en bedenken samen ideeën met andere kinderen.

Het spel vraagt meer van het creatief denkvermogen dan andere activiteiten. Het spel maakt zelfgestuurd handelen mogelijk en heeft een gunstige invloed op de leermotivatie. Als kinderen spelen komen ze allerlei situaties tegen die vragen om vaardigheden die ze nog niet beheersen, zoals lezen, schrijven of hoeveelheden bepalen. Door het spel ontstaat de motivatie om die vaardigheden te leren.

Didactische impulsen

Leerkrachten laten kleuters daarom veel spelen en het spel als leermiddel gebruiken voor het bereiken van bepaalde doelen.

Blij kind

Behalve dat spel een belangrijke factor is in de algehele ontwikkeling van een kind, ontwikkelt een kind dus ook zelfvertrouwen door te spelen en kan het zijn of haar persoonlijkheid verder vormen.

Een spelend kind is een blij kind!

Ons onderwijs in groep 1 en 2

Bij ons op school vallen de kleuters onder 'het jonge kind'. Conform onze missie en visie hebben wij voor het jonge kind een doorgaande lijn naar groep 3 waarbij spelend leren centraal staat. Kleuters leren spelenderwijs, dat is een belangrijk uitgangspunt in de vormgeving van ons kleuteronderwijs. Het jonge kind krijgt de kans om zich al spelend, experimenterend, onderzoekend en verwonderend te ontwikkelen. Als jonge kinderen spelen doorlopen zij ongemerkt de volgende fases: de inlevingsfase, de belevingsfase en de verwerkingsfase. Deze drie fases vormen spelend leren. In de eerste fase verkennen de jonge kinderen het materiaal of een probleem. In de belevingsfase gaan de kinderen met het materiaal gericht spelen, denk aan rollenspel of spel in de hoeken. In de verwerkingsfase leggen de kinderen uit wat ze hebben gemaakt, bedacht of hoe ze een probleem hebben opgelost.

Op de Bohemen Kijkduinschool is spelend leren terug te zien tijdens het werken aan verschillende betekenisvolle thema's. Binnen spelend leren en thematisch werken komen de sociaal-emotionele, cognitieve, creatieve en motorische ontwikkeling aan bod. Bij het samenstellen van het aanbod zijn de SLO (Stichting Leerplan Ontwikkeling) doelen het uitgangspunt. Het dagelijks aanbod wordt zo veel mogelijk afgestemd op het ontwikkelingsniveau, de belangstelling en de behoeften van de kinderen.

Spelend en ontdekkend leren

In de onderbouw wordt het spelenderwijs leren opgepakt aan de hand van thema's en wordt er op deze wijze gewerkt aan de ontwikkeling van verschillende functies en vaardigheden. Aan bod komen de ontwikkeling van de motorische-, zintuiglijke-, taal- en rekengebieden.

Daarnaast is er aandacht voor de sociale redzaamheid. Wij vinden het belangrijk dat kinderen hun eigen talenten leren ontdekken. Dit doen wij door binnen een thema situaties te creëren die uitnodigen om spelend,

ontdekkend, onderzoekend en oplossend te leren. Doordat kinderen van nature ontdekkend, creatief en nieuwsgierig zijn, gaat het leren meestal vanzelf. We werken een periode van zo'n acht weken rondom één thema. De leerdoelen worden vanuit verschillende perspectieven belicht, want alle (kring)activiteiten sluiten bij dit thema aan. Behalve de grote kring, met de volledige groep, werken de kinderen ook in kleine kringen. In deze kleine kringen worden taal- en rekenactiviteiten aangeboden die passen bij het eigen niveau van het kind. De kleine kringen worden door de leerkrachten begeleid. De andere kinderen spelen en werken dan zelfstandig in de hoeken of met bekend spel- en ontwikkelingsmateriaal. De hoeken worden samen met de kinderen zodanig ingericht dat ze aansluiten bij het thema en uitnodigen tot spel. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat er tijdens het thema 'Kriebelbestjes' een vlindertuin wordt ingericht. De kinderen leren dan bijvoorbeeld om een kaartje te kopen, een toegangskaartje te schrijven en om te tellen met speelgeld. Door een thema in de klas te halen, haal je de 'werkelijkheid' naar binnen.

Kinderen kunnen in een rollenspel oefenen hoe het er in het echt aan toe gaat en hebben de mogelijkheid om sociaal gedrag te oefenen. Hierbij gaat het ook om rolverdeling en het omgaan met weerstand, teleurstelling of tegenslag.

Spel en beweging

Spel en beweging vindt voor de kleuters zowel buiten als in het speellokaal en de gymzaal plaats. Bewegen is erg belangrijk voor de ontwikkeling van een kind. Dit doen kinderen van nature ook heel graag. We hebben twee eigen schoolpleinen voor de kleuters. Twee keer per dag gaan de kinderen naar buiten of naar het speellokaal. Buiten bieden we kinderen materialen aan die aan hun bewegingsbehoefte tegemoetkomen. Dat zijn allereerst materialen om mee of in te rijden, zoals fietsen en duw- en trekkarren. Op de tegels hebben we een hinkelbaan en is er ruimte om overloopspelen, balspelen of tikspelen te spelen. In het speellokaal worden gym, spelles en muzikale vorming of creatieve spellessen gegeven. De doelen van spel en beweging zijn, naast de ontwikkeling van de grove en fijne motoriek, het aanleren van sociale vaardigheden zoals rekening houden met elkaar, op je beurt wachten en samenwerken. In het speellokaal wordt afwisselend gebruik gemaakt van groot gymmateriaal (wandrek, banken,

sprinkkasten) en hanteergymmateriaal (hoepels, ballen, pittenzakken). De kinderen hebben één keer per week gym van een vakleerkracht. De kinderen gymmen in gymkleding en worden zeer gestimuleerd om zichzelf om te kleden voor de gymles. Armbanden en kettingen moeten af tijdens de gymles.

Zelfstandigheid en eigenaarschap

Op onze school vinden wij het belangrijk om de zelfstandigheid van kinderen te bevorderen. Vanaf het moment dat een kind bij ons op school komt wordt daaraan gewerkt (leren luisteren, zelf materialen pakken, zelf oplossingen bedenken, zelf je wens kenbaar maken, jezelf aankleden etc.) Bij jonge kinderen bevorderen wij de zelfstandigheid door de hiervoor benodigde vaardigheden te oefenen tijdens de dagelijkse routines, in de kring of door middel van spelletjes. Binnen ons onderwijs staat eigenaarschap centraal. In de groepen 1 t/m 3 worden de kinderen zoveel mogelijk betrokken bij hun eigen ontwikkeling. Jonge kinderen worden betrokken bij het ontwikkelen van thema's, het inrichten van de hoeken en het evalueren van deze activiteiten. Hierdoor leren kinderen op jonge leeftijd dat zij invloed kunnen hebben op hun eigen leerproces. De kinderen leren hierdoor deels zelf hun leeromgeving inrichten en hun eigen manier van werken te evalueren (zelfregulerend leren).

Observatiemethode Kleuter in beeld

Op school hanteren wij het leerlingvolgsysteem (LVS) 'Kleuter in beeld'. Wij vinden het belangrijk om de algehele ontwikkeling van kinderen goed bij te houden. Er wordt zowel naar de cognitieve, - sociaal-emotionele ontwikkeling als naar het totaalbeeld van het kind gekeken. De leerkracht plant verschillende observatiemomenten en de oudste kleuters voeren af en toe een speelse opdracht of activiteit uit. Aan de hand van de registraties en observaties worden de rapporten voor de kinderen ingevuld. De focus van Kleuter in beeld ligt op de groei van elk individueel kind.

Overgang van groep 2 naar groep 3

Een kind ontwikkelt zich voortdurend, soms geleidelijk en soms met sprongen. Het jonge kind ontwikkelt zich al experimenterend, verkennend en spelend. In groep 1/2 zorgt de leerkracht voor een passend en gevarieerd aanbod aan activiteiten. Het is de taak van de leerkracht om in te spelen op de verschillen tussen leerlingen en om hun ontwikkeling verder te stimuleren. De leerkracht observeert daarbij de vorderingen van het kind op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling, de spraak-taal ontwikkeling, de motoriek, de cognitieve ontwikkeling en het speelwerkgedrag. Deze ontwikkeling wordt vastgelegd met behulp van observatielijsten. In februari van elk schooljaar staan de oudergesprekken gepland. Het nemen van de beslissing of een kind doorstroomt naar groep 3, begint op OBS Bohemen Kijkduin in januari/februari van groep 2.

Mochten er vóór januari al opvallende zaken in de ontwikkeling van het kind zijn, worden ouders eerder uitgenodigd. In dit gesprek wordt aangegeven wat er al is ondernomen en wat we gaan doen om het kind verder te helpen in zijn of haar ontwikkeling. We geven bij de ouders aan wanneer we, in overleg, de definitieve beslissing nemen over het vervolg van de schoolloopbaan van het kind. Bij jonge kinderen (zogenaamde herfst-leerlingen) doen we dat zo laat mogelijk omdat jonge kinderen vaak in een korte tijd nog grote ontwikkelingen kunnen doormaken.

Bij de indeling van de groepen 3 komen de leerlingen uit vijf kleutergroepen. We streven ernaar twee evenwichtige groepen 3 te maken. Dit gebeurt in overleg met de kleuterleerkrachten, de leerkrachten van groep 3, intern begeleiders en directie. We verwachten dat de band tussen beide groepen 3 tot en met groep 8 geborgd blijft, omdat de kinderen elkaar vanaf de kleutergroep al kennen. Dit geeft voordelen bij groep doorbroken werken en bij gezamenlijke uitjes, zoals de zwemlessen, schoolreizen en kamp. Ieder kind went aan de nieuwe situatie. De groepen starten gezamenlijk met een nieuw begin en een nieuw groepsvormingsproces.

Het aanleren van klanken

In de kleuterklas leren wij kinderen klanken aan en niet het alfabet. Het alfabet is een volgorde van de letters die wij gebruiken in de Nederlandse taal. Het is belangrijk hier thuis ook goed op in te spelen om verwarring bij kinderen te voorkomen. Overigens leren wij leerlingen vanaf groep 4 in hoofdletters schrijven, tot die tijd schrijven leerlingen bij ons op school in 'kleine' letters.

Hieronder volgt een overzicht van de te leren klanken in groep 1 en 2 en hoe deze worden uitgesproken.

a spreek je uit als ah en niet als aa	b spreek je uit als bu en niet als bee	d spreek je uit als du en niet als dee	f spreek je uit als ffff en niet als ef	g spreek je uit als gu en niet als gee
h spreek je uit als hu en niet haa	i spreek je uit als ih en niet als ie	j spreek je uit als ju en niet als jee	k spreek je uit als ku en niet als kaa	l spreek je als ll en niet als el
m spreek je uit als mm en niet als em	n spreek je uit als nn en niet als en	o spreek je uit als oh en niet als oo	p spreek je uit als pu en niet als pee	r spreek je uit als rr en niet als er
s spreek je uit als ss en niet als es	t spreek je uit als tt en niet als tee	u spreek je uit als uh en niet als uu	v spreek je uit als vv en niet als vee	w spreek je uit als wu en niet als wee
z spreek je uit als zz en niet als zee	aa spreek je uit zoals geschreven	ee spreek je uit zoals geschreven	oo spreek je uit zoals geschreven	uu spreek je uit zoals geschreven
oe spreek je uit zoals geschreven	ie spreek je uit zoals geschreven	ei spreek je uit zoals geschreven	ij spreek je uit zoals geschreven	

Het klopt dat de c, x en y hier niet tussen staan, deze worden aangeboden in groep 3.

Zindelijkheid en suggesties ter bevordering van de zelfstandigheid

Zoals eerder omschreven, stimuleren wij kinderen zoveel mogelijk zelfstandig te doen. De ervaring leert dat, kinderen die zelfstandig zijn, een soepele start hebben op de basisschool. Wij raden u daarom aan uw kind vanaf nu al zoveel mogelijk:

- zichzelf te laten aan en uit te kleden (voor en na de gymlessen kleden de kinderen op school zich namelijk zelfstandig om)
- zelfstandig naar de wc te laten gaan.
- zelfstandig jas aan- en uittrekken (en het zelfstandig gebruik van de rits)

Let op: Kinderen moeten zindelijk zijn voordat ze op school komen. Wij verwijzen naar de volgende website voor meer informatie hierover: <https://www.oudersvannu.nl/peuter/zindelijkheid/zindelijkheidstraining/>

Mochten er problemen zijn met de zindelijkheid neem dan contact op met uw huisarts.

Het zelfstandig bezoeken van een toilet, houdt het volgende in:

Uw kind kan de kleding zelf omlaag doen bij een toiletbezoek, hierna kan uw kind zichzelf afvegen (ook een grote boodschap). Kind is bekend dat de bril omlaag hoort en na het toiletbezoek zijn/haar handen wast.

Het zelfstandig aankleden kunt u op de volgende manier goed aanpakken (dit is een suggestie):

Leg twee setjes kleding klaar die door u als ouder zijn samen gesteld. Uw kind kan uit deze twee opties kiezen, na de gemaakte keuze kleedt uw kind zich aan met een timer/kookwekker erbij. (ongeveer 15 minuten). U bevordert hiermee goed de zelfstandigheid en het tempo.

Afscheid nemen en enkele tips

Afscheid nemen is voor kinderen makkelijker indien u niet te lang wacht. Hoe langer u bij uw kind blijft, des te moeilijker wordt het afscheid nemen. Mocht uw kind moeite hebben met afscheid nemen, dan raden wij u aan om in het begin het afscheid zo kort mogelijk te houden.

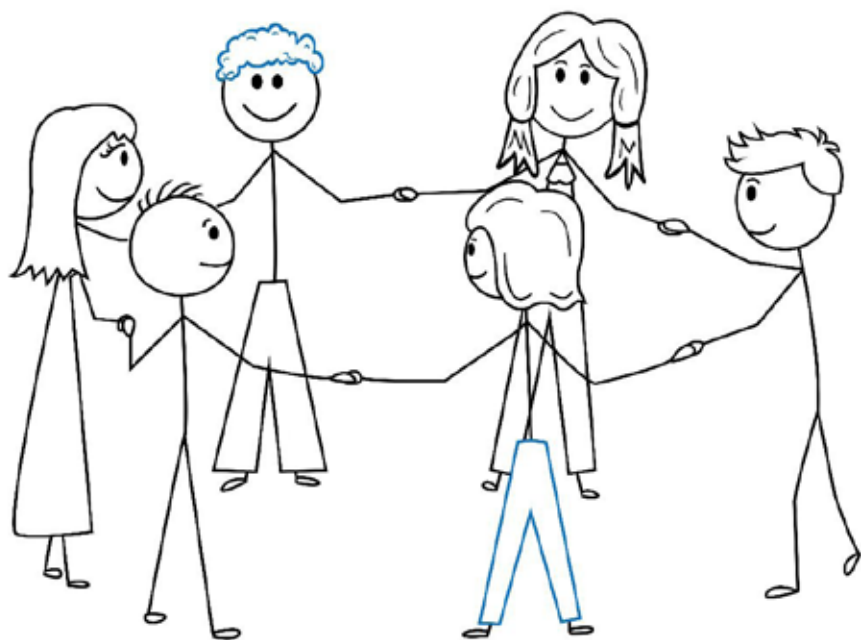
De officiële eerste schooldag van uw kind is de dag nadat uw kind 4 jaar wordt. Uiteraard stellen wij u en uw kind in de gelegenheid de 4e verjaardag nog thuis of op de crèche te vieren. Op school wordt een 4e verjaardag namelijk niet gevierd. Het kind kent de klasgenootjes nog niet en kan dit als extra spannend ervaren.

Tip: U kunt uw kind voorbereiden op het wennen d.m.v. prentenboek, bijvoorbeeld 'Hoi! Naar school' door Vivian den Hollander.

Tip: kleuters moeten nog leren zorgvuldig met hun eigen spullen om te gaan, het is wenselijk hun spullen (broodtrommel, drinkbeker etc.) en kleding te voorzien van naam/naamstickers. Op het internet zijn veel dergelijke naamstickers te vinden. Op deze manier herkennen kleuters hun eigen spullen/kleding goed.

**Aardig zijn tegen iedereen,
dan heb je veel vrienden om je heen.**

Openbare basisschool
**Bohemen
Kijkduin**